

HISTORISCHE KRING
Baerne

SEPTEMBER 2023

N I E U W S B R I E F

De vakanties zijn voorbij, bij de Historische Kring Baerne is iedereen weer terug. Er wordt weer volop gewerkt en plannen gemaakt. Voor de nieuwe tentoonstelling over de omroep in Baarn bijvoorbeeld en voor het jubileum van de Historische Kring. Want we bestaan in 2024 50 jaar en dan willen we, om het te vieren, leuke dingen organiseren. Ook de verschillende werkgroepen zijn weer druk bezig. De nieuwe Baerne heeft u vast alweer gelezen.

In deze Nieuwsbrief vindt u een stukje geschiedenis over het 150-jarige Amaliapark, het monument voor de gebroeders van Hamel, informatie over de nieuwe tentoonstelling, een mooie excursie naar Monnickendam en een bijzondere lezing in de Herberg van Paulus. Plus nog wat leuke agendatips natuurlijk.

Kortom, we zijn weer begonnen!

Ans van Egdome en Martin Hoogendoorn

150 jaar Amaliapark

Dit jaar is het 150 jaar geleden dat het Amaliapark ontstond. Of het toen alleen op papier of ook daadwerkelijk is ontstaan blijft de vraag. Als je het sierhek moet geloven was het park er in 1873. Maar mogelijk dat alleen het idee van prins Hendrik en het ontwerp van de tuinarchitect er toen was. Ooggetuigen uit die tijd zijn natuurlijk niet meer voor handen.

Prins Hendrik, de zoon van Koning Willem II en broer van de latere koning Willem III, bijgenaamd de Zeevaarder, had paleis Soestdijk geërfd van Koningin-weduwe Anna Paulowna. Hij was erg op Baarn gesteld. In 1872 stond hij grond af aan de Hollandsche IJzeren Spoorwegmaatschappij. Hij was overtuigd dat de treinverbinding van groot belang voor Baarn zou zijn en gaf toestemming voor het bouwen van villa's op zijn grond. Ter verfraaiing van het dorp liet hij een parkje tegenover het station aanleggen, hij noemde dit het Amaliapark, naar prinses Amalia (1830-1872) zijn eerste echtgenote, prinses van Saksen-Weimar-Eisenach.

Ter afsluiting van het plantsoen werd er een hek geplaatst met het opschrift "Amaliapark", de datering 1873 en de initialen van Prins Hendrik en Amalia.

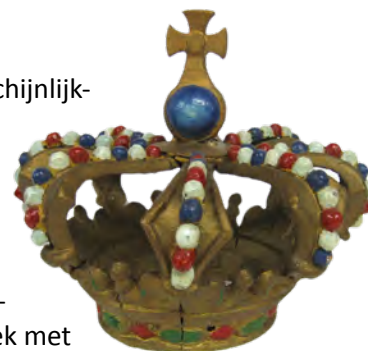
Het neobarokke hek is opgebouwd uit gietijzeren en smeedijzeren onderdelen, en staat op een bakstenen voet, afgedekt met natuurstenen platen. De monumentale toegang bestaat uit twee gietijzeren kolommen verbonden met een toeg met in de top een kroon. Op het hek

© SEPTEMBER 2023 - HKB/Ans van Egdome

hebben naar alle waarschijnlijkheid in het begin twee gaslantaarns gestaan. In het rentmeester-archief van 1874 zijn stukken te vinden betreffende het vervaardigen van een ijzeren hek met gaslampen en het leggen van gasbuizen in het Amaliapark, maar daar is geen afbeelding van bekend. Er bestaan wel oude ansichtkaarten en foto's van het Amaliapark waarop lantaarnpalen te vinden zijn. Die palen zijn gekroond met mooie gietijzeren en gekleurde kronen. Eén van die kronen is in het bezit van de Historische Kring Baerne en bevindt zich in de Oudheidkamer. Het hek van het Amaliapark is ontworpen door de architect N. Redeker Bisdom, het is een rijksmonument.

Bezorgers van de Baerne gezocht

Door gezondheidsproblemen kunnen een paar enthousiaste vrijwilligers, die de Baerne altijd rondbrengen, dit niet meer doen. De Baerne verschijnt 4 x per jaar en wordt in kleine wijken bezorgd. Heeft u tijd om de Baerne een paar keer per jaar bij de leden van de Historische Kring te brengen, dan bent u van harte welkom.

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met de coördinator Hans Frijlink h.c.frijlink@wxs.nl.

Lezing van Maarten Kaptein in de Herberg van Paulus

Het ontstaan van het Koninkrijk der Nederlanden, en zijn positie in de Negentiende Eeuw.

Uit onze oudere/jongere geschiedenis blijkt, dat Patriotten en Prinsgezinden voor en na de Franse Revolutie en de latere bezetting van onze Lage Landen door Napoleon, het veel geprezen polderen al hadden uitgevonden. In deze sfeer en met in achtneming van het toenmalige standenverschil legde onze tweede Koning, Koning Willem I, de basis voor ons koninkrijk. De opeenvolgende koningen en koninginnen hebben van uit de roep van het "volk" om democratische hervormingen door te voeren een basis voor hun bestaansrecht gevonden en gekregen. De totstandkoming van ons koninkrijk in de 19e eeuw, in relatie met het omringend Europa, is een complexe en verwarrende geschiedenis. De rol die opeenvolgende leden van ons Koningshuis hierin speelden is veelal niet bekend. Met vele voorbeelden wordt geprobeerd de politieke, sociale, economische, emancipatoire en culturele ontwikkelingen aan de vergetelheid te onttrekken. Ook heeft de technologische revolutie ons grondgebied niet onberoerd gelaten en verschaftte onze bestuurders de mogelijkheden tot realisatie van de plannen die in het landsbelang werden gemaakt.

Deze lezing wordt gehouden op 3 oktober in de Herberg van Paulus, Stationsweg 16 in Baarn. Aanvang 20.00 uur, zaal open 19.30 uur.

Leden van de Historische Kring Baerne hebben, met 1 introduc e, gratis toegang.

Niet leden betalen   3.50.

Monumenten in Baarn

In deze Nieuwsbrief ontbreekt de column over de kunstwerken in Baarn niet. Gekozen is voor het beeld "De Marinier" van de gebroeders Lodo en Gerard van Hamel, verzetsstrijders die de Tweede Wereldoorlog niet overleefden. Het bronzen beeld is in opdracht van de familie van prof. van Hamel

door de beeldhouwster Annie Roland Holst gemaakt. Aanvankelijk werd het gedenkteken door de ouders van Gerard en Lodo van Hamel in hun tuin geplaatst maar nu staat het in de groenstrook langs de Gerrit van der Veenvaan nabij het kippenbruggetje. Decennia geleden heeft de Nieuwe Baarnse School "De Marinier" geadopteerd. Ieder schooljaar wordt er aandacht aan besteed.

Lodo, geboren in 1914, was Luitenant ter zee bij de Koninklijke marine. Hij voer op het pantserdekschip de Gelderlander op een torpedoboot. Later zat hij op de kruiser Sumatra en voer op de Indische wateren. Binnen het verzet was zijn schuilnaam Willem van Daalen. In mei 1940 was hij als marineofficier in IJmuiden gelegerd. Met de evacuatie van het Britse leger in Duinkerken kwam hij in Engeland terecht waar hij vanuit Londen opereerde. In oktober 1940 was hij lid van de 320 Dutch Squadron. Met een stel als ornithologen vermomde maten werd Lodo tijdens een poging om hen op te halen bij het Tjeukemeer opgepakt. Via het huis van bewaring te Leeuwarden werd

hij in het Oranjehotel te Scheveningen vastgezet. In april 1941 werd hij door de Hoge Raad berecht en op 16 juni 1941 gefusilleerd.

Gerard Anton van Hamel werd geboren op 27 oktober 1911 te Amsterdam. Hij stierf 19 juni 1944 in Natzweiler. Hij was de oudste zoon van Joost Adriaan van Hamel en Maria Leocardie de Fries Feijens. Gerard promoveerde in 1938 aan de universiteit van Amsterdam, op internationale rechtspraak. Na de dood van Lodo kwam hij ook terecht in het verzet. De Baarnaar werd gearresteerd in de woning van zijn ouders. Met hem werden nog 30 medeverzetstrijders berecht. Door uitputting en tbc overleed Gerard in kamp Natzweiler.

Historische Kring Baerne op Cultureel Festival

Ook dit jaar was de Historische Kring weer aanwezig op het Cultureel Festival, met 2 kramen. Er is flink uitgepakt, met veel spullen en boeken op de verkooftafel, en met succes! Bovendien is er een aantal nieuwe leden bij gekomen.

Helaas was de plek die voor ons was gereserveerd wat minder geschikt: pal tegenover het podium waar de hele dag live muziek ten gehore werd gebracht. Dat is best gezellig als het Edith Piaf chansons zijn, maar de keiharde meezingers later op de middag hebben de vrijwilligers bij de kraam zwaar op de proef gesteld. Belangstellenden konden bijna niet meer te woord worden gestaan. Hopelijk staan we volgend jaar, ons jubileumjaar, op een gunstigere plek.

Dank aan de vrijwilligers die de Oudheidkamer en de kramen hebben bemand deze dag!

Tentoonstelling Luisteren, Kijken en Genieten

Het is nog lang niet zover dat de volgende tentoonstelling in de Oudheidkamer geopend wordt. De samenstellers zijn nog volop aan het zoeken naar informatie en geluid- en beeldmateriaal om het verhaal te kunnen vertellen. Het verhaal over de jubilerende RTV Baarn en zijn voorgangers. Het begint in Baarn met de dorpsomroepers die het nieuws verspreidden. Daarna de opkomst van de ziekenomroep. Gelijktijdig met de diverse radiopiraten die in Baarn regelmatig een grote groep luisteraars wisten te bereiken. Zo was daar Radiopiraat Monza die 7½ jaar in de lucht was. Radio Monza was het 'kindje' van B. Bouwmeester.

We kenden Roulette103, en daarnaast onder andere Studio '87. Roulette ging in 1981 de lucht in als radio Rambow. Rond 1984 is Digitaal FM in Baarn begonnen.

Tenslotte werden de piraten door de overheid uit de lucht gehaald. En ontstond RTV Baarn, een samenwerkingsverband, dat heden ten dage nog steeds te beluisteren en te bekijken is.

In de tentoonstelling wordt ook aandacht besteed aan de diverse programma's, de vele mensen die uitzenden mogelijk maakten, de interviewers, de cameramensen. de jubilea die gevierd werden, enzovoort. Maar ook aan de gebruikte studio's en zendmasten.

Deze tentoonstelling zal natuurlijk weer te zien en horen zijn in de Oudheidkamer van de Historische Kring Baerne onder de bibliotheek in de Hoofdstraat 1a. De officiële opening zal op 9 december 2023 plaatsvinden en verricht worden door een bekende interviewer en programmamaker van RTV Baarn namelijk Ans van Egdom, tegenwoordig vrijwilligster bij de Historische Kring.

Openingstijden woensdag van 14.00 tot 16.00 uur en zaterdag van 11.00 tot 13.00 uur.

Toerist in eigen land!

Excursie op woensdag 11 oktober 2023

De Historische Kring Baerne (HKB) en de Historische Vereniging Soest/Soesterberg (HVS) hebben de krachten gebundeld. Samen wordt een dagexcursie georganiseerd naar het mooie toeristische plaatsje Monnickendam.

Het vertrek is in Soest en via Baarn komen we tegen koffietijd aan. Na een kopje koffie en appelgebak (met slagroom) halen stadsgidsen ons op. Zij leiden ons in groepen rond door het oude vissersdorp.

Na de lunch worden we verwacht in het museum van Monnickendam. Niet alleen krijgen we daar informatie over de historie van de visvangst, maar ook over op de Zuiderzee gevoerde zeeslagen. Voor hen die daarna zelf nog kennis wil maken met de cultuur en sfeer in het dorp bestaat alle gelegenheid!

Programma:

- 08.45 uur Vertrek Soest NS Zuid
- 09.15 uur Vertrek Baarn NS
- 10.15 uur Aankomst in restaurant Het Weeshuis voor koffie en gebak
- 11.00 uur Rondleiding door stadsgidsen
- 12.30 uur Lunch in restaurant Het Weeshuis
- 13.30 uur Bezoek aan het stadsmuseum (in groepen worden de bezoekers door een gids begeleid)
- 15.15 uur Op eigen gelegenheid nog het plaatsje Monnickendam in
- 16.00 uur Vertrek naar Baarn/Soest
- 17.00 uur Aankomst Baarn
- 17.30 uur Aankomst Soest

NB:

Tijden onder voorbehoud

Wijzigingen in programma voorbehouden

Aanmelding:

- voor leden HKB via secretaris (secretaris@historischekringbaerne.nl) (ook voor niet-leden)
- voor leden HVS via de secretaris (info@hvs.nl)

De financiën:

- De kosten bedragen per persoon € 54,00.

Let op: toegang museum gratis voor bezitters Museumkaart. Deelnemers kunnen bij aanmelding doorgeven dat men deze heeft, de korting op de toegang komt ten goede aan de Historische Kring. We hopen op een grote deelname.

Agenda

“Naarden ontzet! Holland gered?” in Vestingmuseum Naarden tot en met februari 2024

Stap in de chaos van 350 jaar geleden, toen het Rampjaar Holland in zijn greep hield. Bij Naarden begon de victorie die dit jaar dan ook gevierd wordt met een tentoonstelling van bedrijvige legerkampen, ze-
nuwslopende slagvelden en modderige moerassen van de waterlinie. Bereid je voor op een onvergetelijke ervaring, waarin je wordt onder-
gedompeld in de geschiedenis!

Meer info op www.vestingmuseum.nl

Expositie in Museum Soest tot en met 12 november

Een schoolklasje, de historie van Soest en Soesterberg en een expositie over de Tweede Wereldoorlog zijn vaste tentoonstellingen in Museum Soest.

Tot en met 12 november zijn daar twee bijzondere exposities aan toegevoegd. Glaskunstenaar, graficus en schilder Thea Figuee en kunstschilder Hilda Wetting laten in de grote zaal en op de benedenverdieping van Museum Soest een overzicht van hun werk zien.

Museum Soest, Steenhoffstraat 46, is open op woensdagmiddag, vrijdagmiddag, zaterdagmiddag en zondagmiddag van 13.30 - 17.00 uur. Meer info op www.museumsoest.nl

Tentoonstelling “De Eem, gewoon bijzonder” tot en met 11 november

Hoe komt de Eem aan zijn naam, zwemmen in de Eem, vogels en vissen, Eembrugge, boerderij-
en langs de Eem, de snelweg over de Eem. Maar ook aandacht voor archeologische vondsten en het 100-jarig bestaan van de Baarnse Water-
sportvereniging zijn op deze expositie tot en met 11 november te zien.

De tentoonstelling is te bezichtigen op woens-
dag van 14.00 -16.00 uur en zaterdag van 11.00 - 13.00 uur in de Oudheidkamer van de Historische Kring. Meer info www.historischekringbaerne.nl

3 oktober Lezing van Maarten Kaptein in de Herberg van Paulus

11 oktober Excursie/dagtocht naar Monnickendam